

Keelemapi põhimõtted

- hinnatakse pädevust, mitte seda, kus või kuidas see on omandatud (koolis, kursustel või iseseisvalt õppides). Pädevust hinnatakse EN-i keeleoskustasemete süsteemi alusel ja seega on keelemapp otseselt seotud Euroopa keeleõppe raamdokumendiga.
- keelemapp on õppija isiklik omand.
- keelemappidele on kehtestatud ühtsed põhimõtted ja koostatud vastavad juhendmaterjalid, kuid iga riik töötab oma vajadustest lähtuvalt välja oma keelemapi(d) (vt keelemappide erinevad mudelid).

Keelemapil on kolm osa

- **Keelepass** (ing *Language Passport*)
Keelepass annab ülevaate isiku võõrkeel(t)je oskuse kohta antud ajahetkel. Hinnang võib põhineda nii eksami tulemustel, kursusel saadud hindel kui ka enesehinnangul, kuid peab olema esitatud EN-i keeleoskustasemete süsteemis. Seetõttu on keelepassi kohustuslikuks osaks enesehindamise skaala (vt pöördel).
- **Keelelugu** (ing *Language Biography*)
Keelelugu hõlmab nelja osa:
 1. Keele õppimise eesmärgid – põhjused, miks mingit keelt õpitakse.
 2. Keele õppimise ajalugu – keele õppimise kogemused ajalise järgestuses.
 3. Olulisimad keele- ja kultuurialased kogemused.
 4. Keeleõppe praegused ja tulevased raskuspunktid – mida praeguste teadmistega osatakse ja mida tulevikus osata tahetakse (planeerimine).

• Kaust

- (ing *Dossier*)
- Kaustas sisalduvad kõik materjalid, mis kinnitavad keelepassis ja keeleloos kirjapanud ja mida inimene oma keeleoskuse kohta soovib teistele näidata:
- näidised isiku keeleoskuse kohta – kirjaliikud tööd, audiolindistused, videod, CD-d jne –, mida saab pidevalt vahetada, täiendada;
 - ametlikud paberid, nt tunnistused ja tõendid keelekursustelt, millel on osaletud (seal on kirjas, mida ja kui palju õpiti, milline tase saavutati) jne.

Mis kasu võiks keelemapist olla?

Koolidel ja (era)**õpetajatel, keelefirmadel** aitab Euroopa keelemapp paremini mõista uue õppija keeleoskustaset ning tema keeleõppevajadusi ja motivatsiooni. **Tööandjatel** aitab keelemapp saada töötaja praktilise keel(t)oskuse kohta parema ülevaate ja nii tema oskusi paremini ära kasutada.

Et keelemappi saaks neil eesmärkidel kasutada, peavad nii keelekursuste kui ka mingil ametikohal nõutud keeleoskustasemete olema esitatud EN-i keeleoskustasemete süsteemis.

EN-i keeleoskustasemete süsteem

Lähtutakse kolmest keeleoskustasemest:

- a) algeline keelekasutus, ing *Basic User – A*;
- b) iseseisev keelekasutus, ing *Independent User – B*;
- c) vaba keelekasutus, ing *Proficient User – C*.

Need kolm lata taset jagunevad igaiüks omakorda kaheks kitsamaks tasemeks: A1, A2, B1, B2, C1, C2, mida saab vajadusel veelgi kitsamateks tasemeteks jagada, nt A1.1, A1.2, A2.1, A2.2 jne.

Keeleoskust kirjeldatakse osaoskuste kaupa:

mõistmine – kuulamine ja lugemine, rääkimine – suuline suhtlus ja suuline esitus ning kirjutamine.

Keeleoskustasemed ja osaoskused on defineeritud väga olulises ja mahukas EN-i dokumendis "Euroopa keeleõppe raamdokument: õppimine, õpetamine ja hindamine" (*Common European Framework of Reference for Languages: learning, teaching and assessment*, lühendatult CEF 2001).

Keelemappide erinevad mudelid

Keelemapid luuakse õppijate vajaduste järgi vastavalt eale, õppimise eesmärgile ja kontekstile ning kultuuritaustale. Novembris 2003 oli kasutusel 54 EN-i hindamiskomitee (*The Validation Committee*) poolt heakskiidetud (valideeritud) keelemappi. Pajudel riikidel on mapp rohkem kui üks, Iirimaal näiteks kuus. Põhjalikumalt vt Euroopa keelemapi kohta EN-i koduleheküljelt: <http://culture2.coe.int/portfolio>.

Keelemapi Eesti variant

Eesti on oma keelemapi arendamise tee alguses. Haridus- ja teadusministri Toivo Maimetsa 7. juuli 2003. a käskkirjaga nr 645 on ministeeriumi juurde moodustatud komisjon, mille ülesanne on Euroopa keelemapi Eesti variandi põhialuste ja 6.–9. klassi näidismapi väljatöötamine 2006/2007. õ-a alguseks.

COUNCIL OF EUROPE
CONSEIL DE L'EUROPE

European Language Portfolio

Portfolio européen des langues

Euroopa keelemapp

(ing *European Language Portfolio*)

on Euroopa Nõukogu (EN, ing *Council of Europe*) initsiatiivil loodud dokument, mille eesmärgiks on:

- motiveerida õppijaid avardama ja mitmekesistama oma keel(t)eoskust igal tasemel;
- kanda hoolt omandatud keele- ja kultuurialaste oskuste registreerimise / kajastamise eest.

A1

A2

B1

B2

C1

C2

Saan aru tuttavatest sõnadest ja fraasidest, mis puudutavad mind, minu perekonda ja minu vahetut ümbrust, kui inimesed räägivad aeglaselt ja selgelt.

Saan aru fraasidest ja sageli kasutatavatest sõnadest, mis on vahetult seotud mulle oluliste valdkondadega (näiteks info minu ja mu perekonna kohta, sisseostude tegemine, kodukoht, töö). Saan aru lühikeste, lihtsate ja selgelt väljendatud ütluste põhisisust.

Saan aru tuttavatest nimedest, sõnadest ja väga lihtsatest lausetest näiteks siltidel, plakatitel või kataloogides.

Saan aru väga lühikestest lihtsatest tekstidest. Oskan leida eeldatavat spetsiifilist infot lihtsatest igapäevatekstidest (näiteks reklaamid, tööpakumised, prospektid, menüüd, sõiduplaanid), samuti saan aru lühikestest lihtsatest isiklikest kirjadest.

Oskan lihtsal viisil suhelda tingimusel, et vestluspartner aeglaselt räägib, vajadusel öeldut kordab või ümber sõnastab ning mind vestlemisel aitab. Oskan küsida lihtsaid küsimusi ja neile vastata.

Oskan kasutada lihtsaid fraase ja lauseid kirjeldamiseks kohta, kus elan, ja inimesi, keda tunnen.

Saan aru põhilisest infost selges tavakõnes tuttavatel teemal: töö, kool, vaba aeg jne. Saan aru aeglaselt ja selgelt edastatud raadio- või telesaadete põhisisust, kui need käsitlevad päevateemasid või mulle huvitavaid teemasid.

Saan aru tekstidest, mis koosnevad sagedamini esinevatest või minu tööga seotud sõnadest. Saan aru sündmuste, mõtete ja soovide kirjeldusest isiklikes kirjades.

Saan enamasti keelega hakkama maal, kus see on kasutusel. Oskan ettevalmistuseta vestelda tuttavalt, huvitaval või olulisel teemal: pere, hobiid, töö, reisimine ja päevasündmused.

Oskan lihtsate seostatud lausetega kirjeldada kogemusi, sündmusi, unistusi ja kavatsusi. Oskan lühidalt põhjendada ning selgitada oma seisukohti ja plaane. Oskan edasi anda juttu, raamatu ja filmi sisu ning kirjeldada oma muljeid.

Oskan koostada lihtsat seostatud teksti tuttavalt või mulle huvi pakkuvatel teemal. Oskan kirjutada isiklikku kirja, milles kirjeldan oma kogemusi ja muljeid.

Saan aru pikemast tekstist isegi siis, kui see pole selgelt liigendatud ja seosed on esitatud kas kaudselt või vihjajasi. Saan suurema vaevata aru teleprogrammidest ja filmidest.

Saan aru pikkadest ja keerulistest tekstidest, nii olustikulisest kui ka kirjanduslikust. Täjudes nende stiililist eripära. Saan aru erialastest artiklitest ja pikematest tehnilistest juhenditest isegi siis, kui need vahetult ei puuduta minu eriala.

Oskan end mõistetavaks teha ladusalt ja spontaanselt, väljendeid eriti otsimata. Oskan kasutada keelt patindlikult ja tulemuslikult nii ühiskondlikel kui ka tööalastel eesmärkidel. Oskan avaldada mõtteid ja arvamusi ning vestluses teemat arendada.

Oskan keerulisi teemasid täpselt ja üksikasjalikult kirjeldada, välja tuua alateemad ja olulisemad punktid ning teha kokkuvõtet.

Oskan ennast väljendada selges, hästi liigendatud tekstis, avaldades oma arvamust vajatiku põhjalikkusega. Oskan kirjutada kirja, esseed või aruannet keerulikal teemal ja esile tõsta olulisemat. Oskan lugejast lähtuvalt kohandada oma stiili.

KUULAMINE

Saan vaevata aru igasugusest kõnest, olenemata sellest, kus seda esitatakse. Saan aru ka kiirkõnest, kui mulle antakse pisut aega hääldusviisiga harjumiseks.

LUGEMINE

Saan vaevata aru kõigist kirjaliku teksti liikidest, sealhulgas abstraktestest, struktuurilt ja/või keeleliselt keerulistest tekstidest, näiteks käsiraamatutest, erialastest artiklitest ja ilukirjandusest.

SUULINE SUHTLUS

Saan vaevata osaleda igas vestluses ja diskussioonis ning oskan idioome ja kõnekeelseid väljendeid. Oskan täpselt edasi anda tähendusvajarundeid. Vajadusel oskan lausungi ümber sõnastada, nii et vestluses osalejad seda vaevalt märkavad.

SUULINE ESITUS

Oskan esitada selge ja ladusa, kontekstile vastavas stiilis kirjelduse või põhjenduse, millel on loogiline ülesehitus, mis aitab kuulajal märgata ja meelde jätta kõige olulisemat.

KIRJUTAMINE

Oskan kirjutada lühikest ja lihtsat teadet (näiteks postkaarti puhkuse-tervitustega) ning tähtaformulare (näiteks hotelli registreerimisilente, kus küsitakse isikuandmeid: nime, aadressi, rahvust/kodakondsust).

KIRJUTAMINE

Oskan kirjutada ladusalt ja selgelt vajalikus stiilis. Oskan koostada keerulisi kirju, aruandeid või artikleid, esitada ainekst loogiliselt liigendatuna nii, et lugeja suudab eristada erialaseid ja ilukirjanduslikke sisukokkuvõtteid, annotatsioonid ning retsensioone.